

KAPITOLA 3

FALICKÁ A VAGINÁLNÍ TAJEMSTVÍ

VÝZNAM A POHLAVNÍ ORGÁNY

Prostá přítomnost těla evokuje spoustu významů. Každá část lidského těla je nabitá významem. Dokonce zákazy namířené proti sexu – jak velký výstřih je možno ukázat ve schváleném filmu, zda je pohled zepředu na nahé mužské tělo více pohoršující než tentýž pohled na tělo ženské, zda je záběr nahoty krátký nebo dlouhý – prozrazují nepřirozený zájem o erotický význam i u toho nejpěchlivěji dávkovaného zobrazování těla. Detaily sexu jsou tak mocné a fascinující, že je měříme v centimetrech.

Se zvýšeným úsilím se zaměřujeme na pohlavní orgány samotné, na penis a vagínu. Jsou zdrojem natolik primitivních a fundamen-tálních myšlenek a pocitů, že zároveň vyvolávají extrémní zájem i extrémní restriktivní opatření.

Budeme-li i nadále sledovat duši sexu v těle, uvidíme sexuální tělo spíše jako soubor obrazů než souhrn mechanických orgánů a obje-víme duši na nečekaných místech. Pohlavní orgány nejenže hrají

obrovskou úlohu v našich představách o sexu, ale také daly povstat náboženským rituálům, významům a uměleckým dílům. Náboženství vlastně ukazuje, že pohlavní orgány a schopnost těla vyjadřovat se sexuálně jsou nejen plně významu, ale dokonce sdělují ty největší a nejhlubší pravdy o lidském životě.

Penis a falus

Pamatuji si, co jsem se naučil od svého přítele, profesora Rafaela Lopeze-Pedrazy, totiž že duše se někdy projevuje nejpřímočařeji ve výstřednostech lidského života. Naše pátrání po duši v pohlavních orgánech chci začít u podivného zájmu zaměřeného na jejich váhu a velikost.

Na japonských erotických kresbách bývá penis vážen a měřen a nedávno jsem narazil na obraz ženy, jak klade svůj prs na váhu. Mužské časopisy rozebírají délku a obvod penisu, někdy žertem a jindy proto, aby uklidnily muže, kteří si s relativní velikostí svého penisu dělají starosti. Dobře vybavený muž nebo žena s bujnými vnadami jsou jakýmsi ideálem a lidé často prožívají odpovídající pocity méněcennosti, neodpovídají-li jejich orgány tomuto ideálu. Jako psychologický poradce jsem se setkal se ženami, které se dosti soužily nad svými velkými nebo malými prsy, a s muži, kterým začaly dělat značné starosti rozměry jejich penisu.

Na čistě biologické rovině není taková úzkost opodstatněná a pisatelé v časopisech obvykle muže ujišťují, že fyzicky mohou mít uspokojivý sex bez ohledu na velikost pohlavního údu. Tito pisatelé však

nevidí, že takové obavy mohou mít více do činění se symbolickým falickým obrazem než s fyzickým penisem. Zde se nachází zdroj zmatků při sexu: brát příliš doslovně orgány, touhy, fetiše, obrazy a způsoby milování a nepřinášet do běžných sexuálních otázek dostatečně bohatou fantazii.

Nejjednodušší psychologická analýza spatřuje paralelu mezi penisem a egem – čím větší penis, tím sebejistější ego. Ale jakým způsobem přesně penis zvětčuje ego? A proč by velikost prsou měla být tak emočně důležitá jak pro muže, tak pro ženy?

Penis je neobvykle plodným inspiračním zdrojem pro mytologii. Tak jako růžové světlo časného rána inspirovalo Řeky k představám o mytologické postavě Eoje, Jitřenky, jež byla ztotožňována se „zářivou“ Afroditou, tak i penis, přírodní úkaz v geografii těla, dokáže podnítit představivost. Falus je mytologizovaný a fantazijní penis a mytická fantazie se samozřejmě přenáší na každý aspekt mužského a ženského podbřišku.

Velikost penisu je už dlouho součástí této mytologie. Zdá se, že muži jsou pyšní na to, co jim velký a dlouhý penis dává, a je příliš zjednodušující označit tento dar jako ego nebo osobní moc. V některých kulturách je falus obrazem božské síly. Možná že někteří muži, aniž by si toho byli vědomi, nacházejí skutečné kouzlo ve velkém penisu, jehož rozměry stačí na to, aby přeměnily penis na falus. Čím větší penis, tím větší mýtus. Obvykle se má za to, že takto vybavený muž dokáže poskytnout ženě nadpozemské potěšení, a muž se pyšní intenzitou její reakce. Ženy někdy vyjadřují obavy ohledně velikosti penisu svého partnera, a i zde se může skrývat fantazie o širším významu penisu.

Protože jsme zvyklí uvažovat světsky, vidíme osobní otázky i tam, kde jiné kultury třeba spatřují mýtus a náboženství. Když zkoumáme obrazy, na nichž se penis nebo prs měří a váží, máme sklony vidět tam úzkostné ego, které se ptá, jestli ob stojí. Z méně světského úhlu pohledu bychom si mohli uvědomit, že penis představuje životní sílu v tom nejširším smyslu, něco, co všichni potřebujeme a po čem toužíme. Není nic egoistického ani neurotického na touze po plodnosti a potenci, jež jsou ztělesněny a zhutněny do obrazu penisu.

Muž chce poskytnout své partnerce potěšení a cítí se mocný a naplněný její odezvou a radostí. Eros je obrovským zdrojem síly a uspokojení. Pokud vás svět miluje, nebudete se cítit slabí a bezvýznamní. Touha muže po větším penisu by na hlubší rovině mohla být hledáním falu, zdroje erotické vitality. Rady sloupkařů v časopisech jsou správné – velikost pohlavního údu není podstatná. Nicméně příběh o touze po větším penisu je důležitý, protože každý, muž i žena, se v penisu setkává s konkrétním aspektem životní potence. Čím větší je penis, tím více můžeme vnímat mýtus a tím více si můžeme představovat erotickou sílu skrytou v jeho obrazu.

Ženy ve starověkém Řecku mávaly během náboženských procesí obrovskými dřevěnými faly. Nedělaly reklamu na větší penisy; oslavovaly falickou sílu života, božskou moc, jež zaručuje nadlidskou chuť do života. Je to falus, co si přejeme v manželství, v lásce a v sexu, ne nutně velký penis. V tomto duchu vyprávějí japonské kresby, zachycující vážení penisu, příběh o tom, jakou váhu má eros v životě – nic není tak jednoduché ani doslovné, jak se to jeví, a zejména to platí v oblasti sexu.

Literatura o falu, která zkoumá jeho důležitost v mužském prožívání, je často bohatá a plná vhlédů, avšak pokud bereme falus výlučně jako penis, pouze jako aspekt mužské fyziologie a psychologie, jsme v nebezpečí ochuzování a omezování jeho významu. Na rozdíl od penisu, jež subjektivně prožívají muži, je falus přístupný jak mužům, tak ženám, ať už jím mávají v procesí, laskají jej při sexu nebo si připínají penis gumový. V představivosti není falus omezený na mužské či ženské pohlaví.

Malý penis má pro představivost svůj vlastní půvab. Neohrožující, normální, obyčejný, ochablý penis je podle mého názoru rovněž součástí mýtu o falu. Muž zná střídavé vlny touhy částečně skrze svůj penis a obyčejný stav ochablosti je stejně důležitý jako vzrušení. Být neustále ztopořený je nežádoucí, ať už ve skutečném penisu nebo v emocích touhy a vzrušení.

Starodávná zmínka o Aristofanově hře *Acharňané* označuje lidi, kteří nosili velké obrazy pohlavních údů, jako *falloforoi*, nosiče falů, a říká, že jednou, když obyvatelé Athén odmítli oslavovat Dionýsa, „postihla jejich muže těžká choroba postihující intimní partie“, nemoc zvaná satyriáza, nutková sexualita.¹ Může být naše sociální satyriáza důsledkem přehlížení náboženských aspektů sexu? Dodnes používáme slovo priapismus, odvozené ze jména falického boha Priapa, k označení stavu, kdy se muž nemůže zbavit erekce – tělesná analogie nutkové sexuality. Uctívání penisu pouze v jeho ztopořené formě může být psychologickou variantou *priapismu*, neschopnosti najít úlevu od posedlosti sexuálním vzrušením.

Fascinace falem není pouze otázkou moci. Je rovněž numinózním zdrojem tajemství. Na jedné straně je penis běžný, obyčejný a nedůle-

žitý, na druhé straně je předmětem zvědavosti a zájmu zcela neúměrně své velikosti a funkci. Ten orgán je poměrně malý, ale mýtus je veliký, a právě mýtus znamená tak mnoho pro představivost a při pátrání duše po smyslu. Je zajímavé, že slovo „fascinace“ je falický pojem, používali jej starověcí Římané na označení amuletu ve tvaru penisu, jež nosili kolem krku na odvrácení úrknutí.²

Existují různá vysvětlení, proč staří Řekové umísťovali ke svým dveřím hermovku, kamenný sloup zakončený Hermovou bustou, často s připojeným falickým obrazem. Mimo jiné to určitě bylo znamení ochrany. Falické obrazy rovněž umísťovali na hřbitovy, údajně proto, že Hermes, výrazně falický bůh, byl průvodcem duší do podsvětí. Obraz božské moci, která uklidňuje tvář v tvář smrti, rovněž musí mít uzdravující vlastnosti, už jenom proto, že slouží životnímu principu.

Proč nerozšířit tuto myšlenku do všedního života a nepojímat sex tak, že může uzdravovat? Vzájemné ukazování těl a zejména intimních partií, orgánů obvykle zakrytých, může pomoci při uzdravení manželství nebo při udržování elánu a energie a jak by řekli Řekové, při udržování kontaktu s nesmrtelností. Přirozeně, že úzkostný člověk může využívat tuto falickou sílu pro osobní obohacení, avšak zneužívání falické síly ani neomezuje, ani nepopírá její schopnost uzdravovat.

Technologicky primitivní společnosti používají sexuální sílu ve prospěch komunity a pro setrvání v souladu s přírodou, zatímco my v naší kolektivní fantazii redukuje sex na tělesný a citový rozměr, a pak se snažíme žít plný život odříznutý od stálého zdroje sexuality. Falus představuje samotný život – plodivý, skýtající potěšení, stoupa-

jící a klesající, pronikající, uzdravující, přetrvávající. To, že nás silně přitahují obrazy falu a ňader, a dokonce i hýždí a rozkroku, může sloužit jednoduše tomu, abychom žili energickým a naplněným životem. Ve starověku se pohlavní orgány spojovaly s rohem hojnosti, s četnými dary života.

Tím konečným uzdravením je zřejmě najít způsob, jak prorazit bariéru zvyku a kultury a jak dovolit syrové vitalitě přírody, aby pronikla do našich rigidních myšlenek a vytěsněných obav. Orgasmus v nejširším smyslu je důležitým darem sexu – zhroucení kontroly doprovázené uzdravující životodárnou injekcí.

V časech neurotické mužské dominance a defenzivní žárlivosti se těžko doporučuje uctívat falus, ale musíme se přenést nad osobní záležitosti a bitvy mezi pohlavími, chceme-li se napojit na hlubokou duši sexuality. Měli bychom dokázat rozlišovat mezi neurotickým zneužíváním falické síly a opravdovým uctíváním sexuality. Starověké mýty a rituály nám dávají nahlédnout, že význam falu dalece překračuje naše současné biologické a psychologické postoje k penisu. Toto nové ocenění sexuality a její obraznosti nás vybízí, abychom opustili svou nervózní a život potlačující upjatost. Naše úzkost ohledně sexuální obraznosti není tak počestná a velkomyslná, jak se jeví – může zakrývat silný strach před základní plodností a vitalitou života.

Falus není obrazem mužského ega – je reprezentací zemské síly a schopnosti života tvořit a poskytovat potěšení. Starověké a primitivní oslavy falu se prováděly s radostí, smíchem, komediemi a slávou. Tento falus není v dávných obrazech stromů, býků a blesku, jež jsou s ním spojovány, symbolizován přesně. Spíše představuje sílu života, kterou v těchto mocných přírodních úkazech potkáváme. Falus je ve

skutečnosti onou silou, která v nás koluje, v mužích i ženách, a oním pramenem vitality, v němž můžeme najít kreativitu a energii, jež potřebujeme, abychom mohli jít dál, abychom mohli přežívat a aby se nám dařilo. Lidé ve starověku věděli, že ego nestačí na zajištění skutečně tvořivého života. Prostřednictvím svých představ o tajemnu, v nichž je falus hluboce zakořeněn, věděli, že potřebujeme sílu přírody v nás a že není lepší příklad toho, že v nás příroda skutečně dlí, než právě sexualita se svými autonomními reakcemi a nesmírnou schopností tvořit nový lidský život.

Penis, který vidíme v pornografii, není skutečným falem; jedná se o dost ubohý pokus obnovit falický rozměr penisu. Penis v pornografii je symptomem naší potřeby znovuobjevit falus a spolu s ním nábožensky docenit tajemnou potenci života. Tak jako lidé ve starověku nosili obrovské penisy v procesích, tak i my sníme o penisech neobvyklých rozměrů a fotografujeme je tak, že vypadají obrovské a oddělené od individuální osobnosti. Avšak dosud neoceňujeme penis nábožensky jako prezentaci všemohoucí síly života. Náboženské instituce někdy mají svým uměním či důmyslnými represivními prostředky blízko k pornografii, protože v konečném důsledku se obojí týká toho nejhlubšího smyslu a tajemství života. Tak jako Isis hledá ztracený kus těla svého bratra Osirida, i my hledáme penis, jaký si nedovede představit medicína, penis, jenž nás zavádí hluboko do života celou svou plodivostí a dynamickým potěšením.

Obrazy a gesta s motivem penisu

Někdy je snazší vidět širší význam sexuálního těla – jeho duši – v určitých gestech a kultovních projevech než v jeho prosté anatomii. Falické obrazy v Pompejích nás mohou vést pozoruhodným směrem, pokud penis považujeme za obraz životní hojnosti. V Pompejích jsou některé tyto falické obrazy ověšeny zvonky a lampami a připojeny ke zvířatům, například ke šnekům, želvám, myším a lvům. Obrazy zvířat pomáhají objekt oživit a zde to vyvolává dojem, že falus má svou vlastní vitalitu a na své opodstatnění nepotřebuje lidskou osobnost.

Penisu jsou často přidávána křídla, nejen proto, že stoupá a klesá podle diktátu vášní, ale také na zdůraznění jeho živosti a samostatnosti. Jak radí mnohé příručky, jedním klíčem k dobrému sexu je nechat tělo reagovat na předehru bez rušivých myšlenek a kontroly. Zobrazení boha Erota s křídly je přímým vyjádřením myšlenky letícího, vznešeného erotu a potvrzuje příliv a odliv erotické touhy – a možná i jeho duchovní povahu.

V jiném příkladu si bůh Priapos nalévá olej na svůj vzpřímený penis, očividně na znamení jeho hodnoty a úcty k němu. Na olej používaný při sexuálních hrách se můžeme dívat nejen jako na lubrikační prostředek, ale také jako na prostředek vyvolávání starověké pohanské úcty k plodnosti a žádostivosti.

Na jiných místech je třeba penis zobrazen jako připojený k člověku, ale s extrémními rozměry. Občas se ve východním umění dokonce setkáváme s lidským tělem ztvárněným jako penis o velikosti člověka. V Pompejích se nachází obraz muže, který si zvedá šaty a odkrývá

obrovský, ztopořený penis gestem, jež se velmi často používá v ženské erotice, čemuž se nyní budeme krátce věnovat.

Emoční charakteristiky obklopující tyto různé verze falu zahrnují humor, úctu, hravost a vitalitu. Je možné tyto vlastnosti obnovit ve svém vlastním osobním sexuálním životě i v kultuře všeobecně, ale bylo by zapotřebí silné fantazie a hluboké lásky k životu, abychom dohlédli, jakmile se závoj moralizování a egoismu odstraní, od světského penisu až k posvátnému falu.

Falická postava